

Un très grond B-H-V?

26-05-2007 / Bart Maddens

Terwijl de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde officieel nog steeds bovenaan het Vlaamse verlanglijstje staat pleiten een aantal Belgischgezinde academici ervoor om de omgekeerde weg te bewandelen en een nationale kieskring in te voeren. Un très grand B-H-V als het ware. Uiteraard staat dit haaks op het Vlaamse streven om de indeling in kieskringen zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met de indeling in taalgebieden. Maar ook in andere opzichten zou een nationale kieskring voor Vlaanderen nefast zijn.

De leden van de Pavia-groep stellen voor om "echte Belgen" te verkiezen, die echter bij nader inzien toch niet zo communautair aseksueel blijken te zijn, maar zich vooraf tot een van de twee landsdelen moeten bekennen. De vijftien worden immers volgens een vooraf bepaald quota (9 NL/6 FR) over de twee taalgroepen verdeeld. Mocht men die 15 zetels écht in een nationale kieskring verkiezen, dan zou hier meteen het numerieke overwicht van de Vlamingen spelen en zouden de Vlamingen een meer dan proportioneel deel van die zetels kunnen binnenhalen. Maar die Vlaamse bonus inherent aan een nationale kieskring wordt meteen ongedaan gemaakt door de quota-regeling. Anders gezegd: met dit voorstel eten de Franstaligen van twee walletjes. Ze krijgen de voordelen van één nationale kieskring (het afbouwen van het territorialiteitsprincipe), maar niet de nadelen (het zwaarder doorwegen van de Vlaamse meerderheid bij de zetelverdeling).

Nefast voor CD&V en VB

Hoe dan ook zou die regeling tot gevolg hebben dat de Nederlandse taalgroep in de Kamer voor een stuk zal bestaan uit leden die mee worden aangeduid door de Franstaligen. De verdeling van de Nederlandstalige zetels over de partijen zou dan mee worden bepaald door de politieke krachtverhoudingen langs Franstalige kant. Concreet zou dat betekenen dat de Vlaamse partijen die hun stemmen kunnen poolen met een grotere Franstalige zusterpartij een bonus krijgen bij de verdeling van de nationale zetels. CD&V wordt in dat systeem dus structureel benadeeld omdat de CdH in Wallonië zo zwak staat. En hetzelfde geldt uiteraard voor het Vlaams Belang dat helemaal geen partner zal vinden in Wallonië.

Als dit systeem werkt zoals de Pavia-groep hoopt en verwacht, dan zullen deze negen Vlaamse kamerleden die mee door de Franstaligen worden aangeduid zich uitgesproken Belgisch profileren. Hun electoraal succes hangt immers mee af van hun populariteit in Wallonië.

Maar dit betekent meteen ook dat het in de toekomst gemakkelijker zal zijn om binnen de Nederlandse taalgroep een meerderheid te vinden voor het terugschroeven van de Vlaamse bevoegdheden. Hier wordt met andere woorden afbreuk gedaan aan de grondwettelijke bescherming van de Vlaamse autonomie. Let wel, wat mij betreft mag men gerust alle grendels uit de Grondwet halen. Maar à la carte uitgerekend dat beschermingsmechanisme afbouwen dat nu toevallig eens in het voordeel van de Vlamingen speelt, dat is er natuurlijk over.

Het voorstel zou onvermijdelijk tot gevolg hebben dat de verkiezing van de 15 nationale parlementsleden een quasi-kanseliersverkiezing wordt, zoals nu voor een stuk het geval is met de Senaatsverkiezing. De partijen zullen inderdaad hun meest populaire politicus bovenaan de lijst plaatsen en naar voor schuiven als kandidaat-premier. Indien de Vlaamse en Franstalige partijen aparte lijsten indienen, dan zal deze premierverkiezing automatisch door een Vlaming worden gewonnen, opnieuw wegens het numerieke overwicht van de Vlaamse kiezers. De beste optie voor de Franstaligen om dit overwicht te neutraliseren zal er in bestaan om aan te sturen op bi-communautaire lijsten. Maar dan begint natuurlijk de discussie over de vraag wie er bovenaan de lijst die lijst zal staan. Deze lijstvorming zal een aartsmoeilijke oefening worden voor de partijen, waarbij de Vlaamse en Franstalige politici snel opnieuw met getrokken messen tegenover elkaar zullen staan.

Paradoxaal genoeg waren het veertig jaar geleden net dit soort van conflicten over de lijstvorming in Brussel-Halle-Vilvoorde die de communautaire tegenstellingen in de partijen op de spits hebben gedreven en het splitsingsproces in een stroomversnelling hebben gebracht. Dit conflict nog eens opnieuw organiseren, maar dan op een veel grotere schaal, lijkt mij een vreemde techniek om de communautaire tegenstellingen te pacificeren.

President

Bekeken vanuit een Belgicistisch perspectief bestaat er overigens een veel eenvoudiger en ook meer voor de hand liggende manier om via het kiesstelsel een unitaire dynamiek te creëren. Die bestaat erin dat het staatshoofd rechtstreeks wordt verkozen in een nationale kieskring. Dat zou bijvoorbeeld afwisselend een Vlaming en een Waal kunnen zijn. Ziehier de perfecte stimulans voor de toppolitici om zich Belgischer te profileren. Want de presidentskandidaten die zowel in Vlaanderen als Wallonië populair zijn zouden dan natuurlijk het meest kans maken om het hoogste politieke ambt in de wacht te slepen. Hoe vreemd dat de Pavia-groep daar niet aan gedacht heeft.

Bart Maddens

Kaderstukje

In de reacties op het voorstel voor een federale kieskring viel op dat de meeste Franstalige partijen expliciet ingingen op de doelstelling erachter en deze ook goedkeuren... Terwijl de meeste Franstalige partijen deze expliciet onderschrijven, gaan de Vlaamse partijen hier veel minder op in. In zekere mate is Open VLD een uitzondering ... CD&V en SP.A lieten weten dat het voorstel niet realistisch is, niet beantwoordt aan de Belgische realiteit. De N-VA is explicieter: er bestaat geen Belgische democratie meer, er bestaan twee democratieën, of, zoals op door de Vlaamse Volksbeweging geanimeerde blogs gereageerd wordt, België bestaat de facto uit twee naties. En daarom zijn ook geen 'socialiserende banden' nodig. Die rechtstreekse dialoog tussen de bevolking en de federale instellingen, die federale dynamiek en legitimiteit is niet nodig of alleszins voldoende aanwezig. Volgens CD&V kunnen de kiezers het beleid op federaal niveau wel degelijk beoordelen. N-VA ziet geen reden om het federale niveau te versterken' (Petra Meier in Samenleving en Politiek, 14 maart 2007)

Leden van de Pavia-groep zijn onder meer: Rik Coolsaet (UGent), Carl Devos (UGent) Lieven De Winter (UCL & KUB), Petra Meier (UA), Koen Raes (UGent), Dave Sinardet (UA), Antoon Vandeveld (KuLeuven) en Stefaan Walgrave (UA). Coördinatoren en woordvoerders zijn: Kris Deschouwer (VUB) en Philippe Van Parijs (UCL & Harvard)

Reacties

[Reageer](#) op dit artikel

Terug naar [de artikelenlijst](#).

Uitgave van de Vlaamse Volksbeweging vzw
webbeheer [Dirk Laeremans](#)